

Špela Borko

DLVN

Dlvn se nahaja na pobočju Malega Raskovca. Preden smo vanj pomolili nos, smo ga več kot leto dni previdno opazovali. Prvo informacijo o jami nam je posredoval Stari, ki je od padalca Blaža Korošca dobil panoramsko fotografijo z dobro vidnim vhodom. Nato sta dihalnik spomladi 2021 obiskala Dave in Diba. Zaradi velike količine snega je bil predihan le rov neposredno nad ruševjem, velikega vhoda sploh nista opazila. Decembra 2021 sta se do vhoda podala Matevž Marinko in Jon Poljanec in potrdila, da je res jama.

V jamo sva se na novega leta dan, 1. januarja 2022, spustila Matevž in Špela. Vhod je pravcati portal sredi pobočja. V tleh se odpira 3 × 4 metre velika luknja, ki je bila pozimi obdana z debelo snežno odejo. Prvo snežno pritrdišče nama je zato stražila Tinkara (na sumu jo imava, da je vmes malce zadremala). Ko vstopimo skozi portal, se strmo travnato pobočje po nekaj metrih prevesi v črmino. Razdrpana skala vhodnega dela tam postane bolj kompaktna. 30 metrov nižje sva pristala na gruščnatem dnu. Preplezala sva večjo skalo in že se je odprlo novo brezno, kamor sva lahko le srečno metala kamne v praznino.

Prva akcija po prvopristopniški je sledila 23. januarja. Služila je kot nadomestek Kaninu, kamor so nam preprečili nezanesljiva žičnica, neprevozna cesta, postkovidno pokašljevanje, menstruacija, emšo in prehlad. Veliko ovir za Kanin, a ne dovolj za Poljano. Šli smo Jure, Uroš, Diba in Špela. Uki se je na izhodišču odločil, da gre samo na pohod, zato je v ruzak namesto jamarske opreme fasal

60-ko. Po slabih štirih urah udiranja skorje, približno ob 14-ih, smo prispeli na stan, kjer se je zgodil pravcati upor. Nihče namreč ni hotel v jamo, kljub mojim navdihujočim nagovorom?! Matic je hotel kar takoj spat, Jure je jamral o težkem ruzaku in ni mi preostalo drugega, kot da podležem argumentaciji, ki je šla nekako takole: »sej grem lahk dans v jamo, ampak bom trpel, jutri bom pa užival.« Matic je bil namreč brez kondicije. Ostali smo se strinjali, da je edina vidna posledica, da je njegova senca, ko švigne skozi prostor-čas, malce bolj razmazana kot običajno, še vedno pa za njim ostane le odmev »Flash! Aaaaaa ...«. Jure ga je oklical za piflarko, ki reče, da nič ne zna, na koncu pa piše 120 %. Kljub temu, da sem skuhala kofe, smo na koncu sobotno popoldne posvetili rekognosciranju.

V nedeljo smo se kljub zgodnji budilki in kratkem dostopu (48 minut) v jamo postrgali nekaj do dvanajstih. Uki nam je hrabro nesel 120 metrov vrvi in oborožili smo se z vsem, kar smo imeli (230 metrov in 22 pritrdišč). Dostop do vhoda je precej strm in rahlo poledenel, tako da smo dereze sezuli šele, ko smo bili že na vrvi. Že na vhodu je iz jame močno pihalo. Fanta sta 30 metrov nižje skeptično poslušala padanje kamenja v novo brezno in sklenila, da sva nazadnje verjetno z Matevžem zasula nadaljevanje, saj to zihher ni stotka. Jure je opremjal, midva pa merila. Brezno je lepo, prostorno in nič kaj razpadajoče. Razen epskega nihaja do nasprotne stene je spust minil brez zanimivosti. Na dnu je Topodroid rekel 97 metrov globine. Še spust v stranski rovček in celokupna globina brezna znaša 103 metrov. Jure ga je poimenoval Ri-

biško brezno, saj sva prvopristopnika obljubljala brezno brez dna.

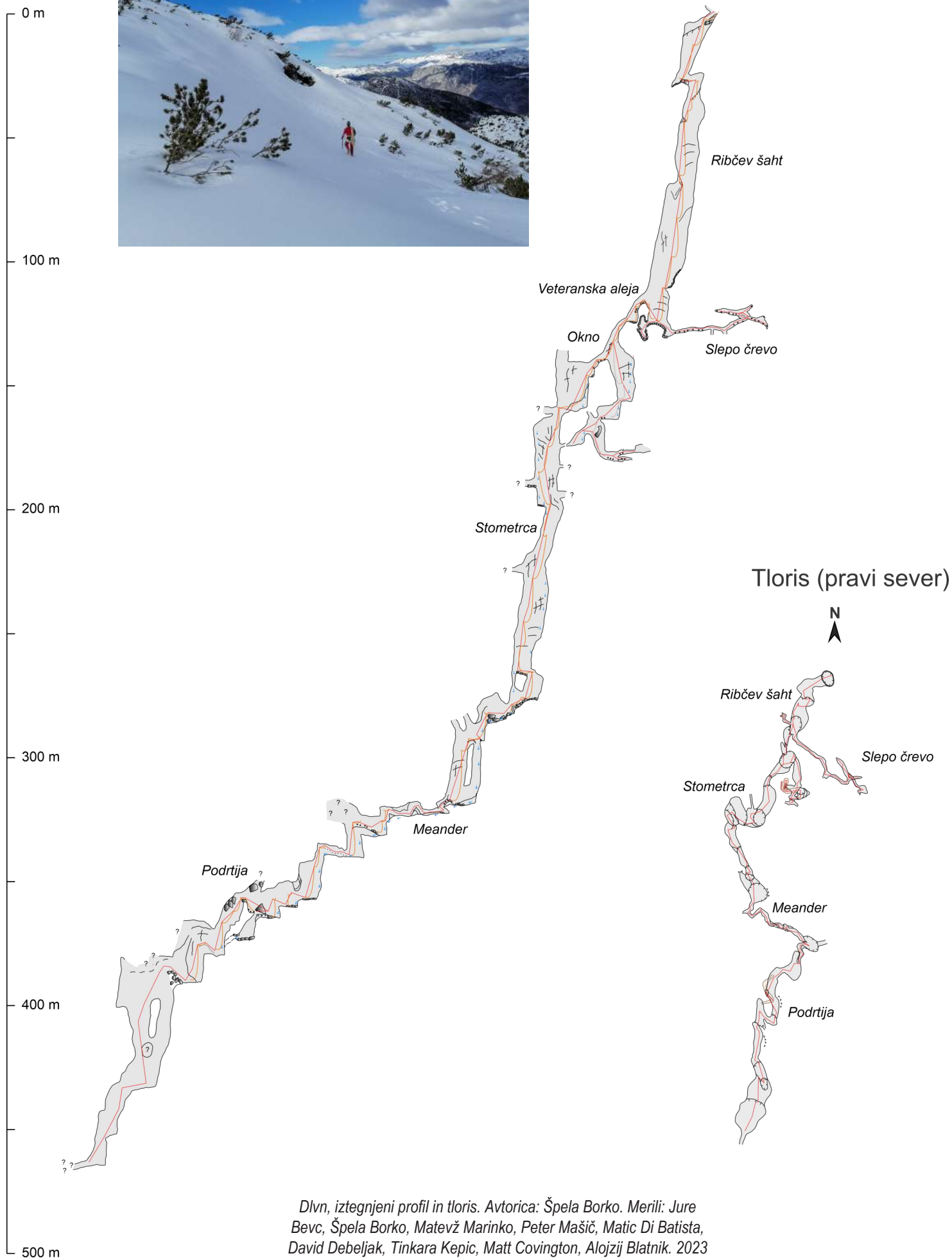
Spustili smo se ob podornem stožcu v kamrico, kjer je iz dna podora izjemno pihalo. Ob strani je malce manj vleklo iz ozkega freatičnega rovčka. Po cca 80 metrih tlačenja smo sklenili, da se vsi odcepki zaprejo. Vrnili smo se na dno Ribčevga šahta. Močno sem spodbujala, da se zanimamo do okna deset metrov nad tlemi, saj ne moremo iti ven iz jame samo s podorom v roki. Fanta sta se odločila, da do okna raje poplezata z dna. Na drugi strani okna je sledilo brezence, na vzporednem dnu pa deloma zasuta ožina z močnim prepikom. Zaklicala sem vanjo in odvrnil mi je doneč odmev. Fanta sta trdila, da odmev prihaja iz Ribčevga šahta za nami, zato sem vrgla kamen. Že sklenemo, da ni nič, nato pa se začudeno spogledamo. Kaj je bil ta tresk?! Še enega! In res, iz globin se zaslisi odmevajoč tuuum. Juhu, ni nam treba razopremljati!

Strinjamo se, da seveda bi razopremili, ker smo si tako obljubili pred vstopom v jamo, a jame z orkanskim prepikom in praktično odprtim nadaljevanjem pač ni smotno razopremljati. Pa še prav lepo je opremljena. Zato švignemo prazni po štrikih, razopremimo pa zgolj vhodno brezno, ki bo zahtevalo nekaj čiščenja in

Iztegnjeni profil

Dlvin, iztegnjeni profil in tloris. Avtorica: Špela Borko. Merili: Jure Bevc, Špela Borko, Matevž Marinko, Peter Mašič, Matic Di Batista, David Debeljak, Tinkara Kepic, Matt Covington, Alojzij Blatnik. 2023

preopremljanja. Na vhodu nas naderejo kavke, ki živijo v vhodni dvorani. Po petih urah izstopimo v še en kičast sončni zahod. Precednik in podprecednik dobita neznanško zadoščenje, ko jima trikrat ponovim »imela sta prav«. Če bi šli v soboto v jamo, danes verjetno ne bi vedeli za obstoj novega brezna. Na stanu nas pričaka Uki. V lahнем drncu se zapodimo proti dolini in skorajda brez praske prigrlopiramo do avta v zgolj uri in pol.

Tretja akcija je sledila 17. aprila. Tokrat bi morali iti na Brač, a so potoki talečega se snega odplavili idejo o globinah Grvna. Šli smo Diba, Tinkara, Pero, Matevž in Špela. Ko smo prispeli na Poljano, so najprej sledile praznične aktivnosti. Ker se mi je barvanje pirhov ponesrečilo, smo jih okrasili kar s svinčnikom in klasičnimi jamarskimi tematikami: sistemi, kapniki, penisi in jamarji. Na posteljici iz zavarovanih rastlinskih vrst so krasili stan do zajtrka v čudovito prepisnem sončnem jutru. Oprtali smo robo in se podali do vhoda z drugim najlepšim razledom na svetu. Matevž je opremil vhodno brezno in hitro smo bili 130 metrov nižje, pred ožino. Najprej smo eliminirali balvan, ki je grozeče čemel nad zadnjim štrikcem. Z Maticem sva tokrat izvajala nadzor, tako sta fanta prevzela kopanje Veteranske ožine, ki je kmalu postala prehodna. Matevž se je zapodil opremljat. A je nadzor, po pregledu ožine od spodaj, hitro odpoklical opremljevalca in zahteval dodatno čiščenje. Spajsali smo ogromno fapo, nakar so se za njo pojavile še tri, prav tako nestabilne. Sklenili smo, da nestabilno kamenje nima kaj iskati na vstopu v šaht in čistili toliko časa, da smo ožino prekrstili v Veteransko alejo. Matevž je nato končno nadaljeval opremljanje.

35 metrov nižje smo pristali na dnu mokega brezna, ki se je nadaljevalo z ozkim dolomitnim meandrom. Ta se je začel cepiti v (pre)ozke odcepe, pokrite s svetlo mivko. Deset metrov nižje so po-

stali dokončno neprehodni. Prepaha ni bilo, izginil je sredi 35-metrskega brezna, kjer smo že na poti dol opazili veliko zakarfiolano okno. Sledili so trenutki dezorganizirane anarhije. Tinkara in jaz sva prebegnili soncu naproti, fantje pa so se zanihali do okna in porabili preostale fikse. 30 metrov nižje so obstali nad prostornim in precej globokim breznom. Zavrtili so poslednji Y, nanj obesili stotko in se podali za nama.

Zunaj so naju pozdravile kavke in čudovito sončni zahod. Vzhičenemu opisovanju čudovitosti je bilo konec, ko se mi je na najbolj strmem delu noga ugreznila skozi sneg v ruševje. Telo je šlo v smeri gravitacije, noga je ostala zataknjena za vejo, nekaj je škrtnilo in sledile so dolge minute dretja in kletja. Tinkara je najprej mislila, da sem si iztaknila oko, saj ob bolečini dobim nojevske težnje – pokrila sem si oči in se bojda drla, da bom požgala cel hrib. Ko sem izpela sovraštvo, sva ugotovili, da sem si zgolj zvila gleženj. Vzela mi je macolo iz ruzaka in počasi sem odštokljala proti stanu. Na zadnjem pobočju me je dohitel Matevž na smučah, mi vzel kar cel ruzak in z dvema odsmučal do stana. Tam so me zakopali v sneg in mi veleli, naj se nič ne premikam, samo povem naj kako se skuha večerja. Sledil je edukativni moment, saj so nekateri pravič slišali, da za rižoto ne rabiš cedila.

15. maja smo se v Dlvn odpravili Diba, Jure, Matevž in Špela. Gleženj je še vedno protestiral (tudi eno leto kasneje še vedno občasno čivkne), a par metrov bandažnega teja je rešilo problem. Imeli smo dobrih 200 metrov štrika in precej pritrdisč. Začeli smo opremljati na globini 180 metrov. Naprej gre ogromno brezno s precej okni, ki ga je okrog 100 metrov. Brezno je precej razpadajoče, a je super opremljeno. Sledi mu meander, v katerem je tudi prva ožina v jami, a se kmalu spet razširi v stopnjo, globoko deset metrov. Na dnu te stopnje nam je zmanjkalo

opreme. Naprej gre brezno, ki ga je po oceni 40 metrov. Piha. Žimarili smo precej hitro in bili zunaj v približno eni uri.

Še en vikend kasneje, okoli 21. maja, smo bili na Poljani v štirih jamah. Dave, Diba, Matevž in jaz smo napadli Dlvn, tokrat s 180 metri. Diba je opremil brezno, kjer smo se prejšnjič ustavili in 40 metrov nižje zaklel. Voda je izginila v precej ozek meander. Z Dejvom sta našla (precej neprijetno) pot skozi meander, z Matevžem pa sva se urila v enometrskih vizurah. Za meandrom se je odprlo novo, 20-metrsko brezno. Brezno ima precej zanimivo okno proti vzhodu, navzdol pa se nadaljuje proti jugu, pod veliko konto Malega Raskovca, v kanjonskem stilu. Kratek meander, novo stopnjasto brezno, 40 metrov, novo dno, tokrat v podolgovati dvorani, po dnu prekrito z mivko. Vmes sta D&D pozabila, da z Matevžem tvoriva še eno 60-ko in že skoraj končala akcijo?! Po malce usklajevanja sta opremila manjšo stopnjo sredi dvorane, v katero zgine voda, z novo 60-ko pa napadla brezno na koncu dvorane. Situacija je tu precej podrta, z balvani velikosti fičotov, ki visijo sem ter tja. Domenili smo se, da se tu ne pogovarjamo na glas. Štiri pritrdisča nižje nam je dokončno zmanjkalo opreme. Spet polica, spet stopnja, spet luknja, ki nakazuje naslednji, 50-metrski šaht. Nič novega torej. Jama izgleda kot prostoren kanjon, bolj kaninsko kot poljansko, z izjemo neprijetne dolomitne mivke. Sledil je klasičen šprint po štrikih – ven smo prišli osem ur po vstopu v jamo, z jeziki do tal, prešvicani za ožet, svetlečih oči in trapastih nasmeškov.

Na zadnji akciji, 25. junija, sta raziskovala Matt in Lojze. Akcija se je bojda pričela precej kaotično in precej kasneje kot planirano, saj je na stanu ostala ena od dveh čelad, ki naj bi šli v jamo. Vseeno sta napadla globine in opremila vse do končne globine 464 metrov. Na koncu jame ju je pričakal rahlo preozek meander,

ki pa bi ga se dalo hitro zmodificirati. Za ožino se je slišala/slutila nova stopnja neznanе globine. Prepričan tu ni bil tako izrazit kot na vhodu, sta pa v zadnjih brez-nih videla več oken in odcepov. Trenutna izmerjena dolžina je 860 metrov, globina pa 464 metrov.

Ker je razgibavanje možganov priporočljiva obstranska dejavnost vsakega aktivnega jamarja, sem 10. januarja povprašala vesoljno Članstvo, kako naj bo jami ime. Imela sem nekaj predlogov: Dlvn (ker se bo povezala v Grvn),

Vahtnca (ker je na grebenu), Padalčeva (je prvi poslal sliko), Encijan (to je tista roža po kateri se jamarji valjajo po Poljani). Katarina, Vid, Matija, Jure, Flis in Darja so bili takoj za Dlvn. Tone je predlagal IZRK-jevo nočno moro, Brezno brez dna na grebenu, in preveril, ali Dlvn pomeni Dol Lezemo Vedno Naprej. Klok mu je precej pojasnil definicijo in kot običajno zraven podtaknil jamski splet, kar je razveselilo prenekaterega sistemca. Oglasil se je tudi edini jezikoslovec, Lane, katerega mejli me vedno navdušijo, saj v njih konsistentno ignorira pravopis.

Ko poznaš pravila, jih pač lahko kršiš. Na kratko, strinjal se je z Dlvnom. Bajsi je poskrbel za drugo nočno moro IZRK, Upanje umre na dnu. Vmes je Stari zakoličil Dlvn, oglasil se je tudi Senica (letna kvota izpolnjena), pa Joerg, spet je veliko napisal Klok (nič o tem, kako naj bo jami ime), Tomac bi jo sprva klical Padalčeva, če zašiba, pa bi jo preimenoval, kar je bila voda na mlin Bajsiju. Vse to razmišljanje je rezultiralo v 18 mejlih, pri čemer je 14 ferajnovcev napelo možgane, skrbelo za gibek um in preživetje diskusije. Moj cilj je bil dosežen.

Tomaž Krajnc

KO VOLILNI MOLK POSTANE MOLILNI VOLK

V letu 2022 sem imel smelega načrta za raziskovanje jam v globinah Pokljuke, a kaj, ko sva s Timom v začetku maja zašla na Poljano. Ob prihodu tja gor so bili vršaci še prekriti s snegom. Tako sva šla v najbližjo luknjo vzhodno od stana, ki tedaj še ni imela imena. Na prvi akciji sva do jame dostopala kar v direktni liniji s Poljane, kar se je na naslednjih akcijah izkazalo za nemogoče, saj so vzhodna pobočja nad planino poraščena z ruševjem, le mestoma se pojavljajo zaplate bukve. Zaradi pretekle rabe območja za pašo so steze in jase le še delno ohranjene, torej se že lepo zaraščajo. Akcijo sva začela na slabih 90 metrov globine, kjer sta se nekaj dni prej ustavila Matic in Matevž. Najprej sva pomolila glavo v desni krak, a je v ozkem prehodu tekel slap zaradi taljenja snega na površju. Tako je padla odločitev za merjenje levega kraka, ki ga predstavlja ozek meander. Nekaj sva se trudila, a po 130 metrih sklenila, da je bilo dovolj ožin za en dan.

V obdobju med prvo in drugo raziskovalno akcijo se je jame prijelo ime Molilni volk. Premetanka izvira v volilnem letu 2022, saj smo imeli občinske, parlamentarne, predsedniške volitve, za povrhu pa

še trojni referendum. Večino akcij v jamo smo izvedli v soboto, torej dan pred volitvami, ko je veljal volilni molk, mi pa smo raziskovali Molilnega volka. Naslednjo akcijo v desnem rovu sem preskočil. Sledil je eden boljših obiskov jame, ko sva s Timom na poti do Poljane snela sosednji ekipi še Matevža. Mladcu sva v jami naročila, naj opremlja, midva pa sva merila za njim. V enem od meandrov je Tim preveč odmikal skale in si poškodoval prst. Ravno ko sem ga oskrbel, je nasproti prižemal Matevž, a ga nisva hotela preveč vznemirjati, tako da sva ga poslala nazaj v globine. Tim se je nekako privlekel ven, jaz pa nazaj iskat Marinkota v podorno dvorano na -150 metrih. Skala, na kateri se je Tim poškodoval, je ostala intaktna še nekaj naslednjih akcij. Nakar smo jo zbrcali v stopnjo z nasprotne smeri, ko smo na tem koncu zapirali še preostale ozke rove.

V nekaj naslednjih akcijah smo izmerili jamo do globine 195 metrov, kjer se nahaja ožina tlačanka. Gre za razširjen horizontalen rov, dolg slabih pet metrov. Z veliko entuziazma sta se jo lotila Tinkara in Matevž, dokončali pa so jo fantje v sestavi Pero, Matevž in Tim. Ekipa v tak-

šni sestavi je seveda obsojena na preveč elana, tako še danes trpimo zaradi dimenzij ožine, ko se je treba iz ležeče lege vpenjati na štrik. Za ožino sledi nekaj horizontalnih rogov, nakar se jama prevesi v serijo vzporednih brezen do končne globine 290 metrov. Na spodnjih 60 metrih jame se vzporedna brezna proti severozahodu zapirajo z različnimi horizonti istega podora. V sam podor je na različnih nivojih mogoče napredovati več deset metrov daleč. Za pregledovanje podora na dnu jame smo porabili tri akcije, a primerne mesta za kopanje oz. nadaljnje raziskave nismo uspeli locirati.

Jama do okvirne globine 195 metrov sledi diskontinuiteti, ki je najverjetneje tektonsko pogojena, generalni vpad rogov v tem delu je 270/70. Če bi jama še nadalje imela takšen vpad, bi se rovi združili direktno z vzhodnimi deli sistema Grvn-Rajža. Od globine 195 metrov Molilni volk dobi prevladujočo dinarsko smer in bolj vertikalne rove. Pojavljati se začnejo vzporedna brezna, ki se v tlorisu nadaljujejo proti severozahodu, kjer se vsa končajo s podorom. Z nekaj optimizma je podorni odsek na dnu jame možno povežati z »zatrepnimi« vrtačami na severo-